

ACTIVITEITENPLAN 2025-2028



Inleiding

In dit activiteitenplan geeft het Metropole Orkest aan wat de plannen zijn voor de BIS-periode 2025 tot en met 2028. Op het moment van schrijven wachten we in spanning af of we een vijfde Grammy gaan krijgen voor het album *Olympians*, op 4 februari weten we meer.

Het Metropole Orkest onderscheidt zich door verbinding te maken met nieuwe makers en publieksgroepen, die doorgaans niet worden bereikt door de meer traditionele culturele instellingen. Dit is terug te zien in de programmering van het Metropole Orkest. Een concert of opname van het Metropole Orkest is van hoog niveau, verrassend en bereikt een breed en divers publiek.

Op artistiek vlak presteert het orkest uitstekend, het verkent programmatische wegen voor de hele orkestensector en bereikt een zeer divers en inclusief publiek, maar het blijft knellen dat de financiële basis de laagste van alle symfonieorkesten is. Het Metropole Orkest zet de subsidie zo veel als mogelijk in voor de contracten van de musici, maar die blijven wegens eerdere bezuinigingen beperkt tot een 60% baan. Eigenlijk te weinig om je goed te kunnen focussen op je werk in een toporkest en hierdoor is de impact van het Metropole Orkest niet nog groter dan het nu is. Hopelijk komt er de komende jaren ruimte om de musici weer een volwaardige baan te geven.



Jan Geert Vierkant, directeur Metropole Orkest

“The Metropole Orkest is always striving to be a part of the evolution of the modern musical canon, working with the most current and modern artists. We have a responsibility as artists in the modern day to push the envelope, to innovate, to try stuff out and to not rest in what we already know. In our hunger for innovation and growth we’re dedicated to the pursuit of excellence, and that’s the way it should be. You know, nothing should get in the way of the art.”

– Jules Buckley, chef-dirigent Metropole Orkest



© Rhys Frampton

Inhoudsopgave

Terugblik activiteiten 2021-2024	5
Beschrijving voorgenomen activiteiten 2025-2028	6
Criteria symfonieorkest met pop- en jazzaanbod	10
Algemene beoordelingscriteria	12

Missie, visie en profiel

Profiel

Het Metropole Orkest wordt gezien als een van de beste orkesten ter wereld voor het spelen van orkestrale lichte muziek, 'music with a groove'. Het Metropole Orkest beweegt zich met zijn programmering in pop, soul, jazz, dance, hip-hop, film en wereldmuziek, maar zet steeds meer in op de verbinding van deze genres. Het overstijgen van grenzen, het overbruggen van verschillen, het ontwikkelen van nieuwe kunst door het samenbrengen van werelden: het zijn wezenskenmerken van het Metropole Orkest.

Om die muziek te kunnen spelen beschikt het orkest binnen zijn vaste formatie van 50 musici over een strijkorkest, een bigband, houtblazers, slagwerk en harp. Het is het enige orkest in de BIS dat saxofoons, drums, elektrische gitaar, basgitaar en toetsen binnen zijn geledingen heeft. Het Metropole Orkest is internationaal gerespecteerd, speelde bijvoorbeeld regelmatig op de BBC Proms, werd 24 keer genomineerd voor een Grammy, won er vier in zeer uiteenlopende categorieën en ontving onder meer de Musikfestpreis Bremen en de Edison Jazz/World Oeuvreprijs.

Het Metropole Orkest heeft sinds zijn ontstaan, met tussenpozen, gewerkt met chef-dirigenten: Dolf van der Linden (1945-1980), Rogier van Otterloo (1980-1988), Dick Bakker (1992-2005), Vince Mendoza (2008-2013) en Jules Buckley (2013-2020). Vanaf augustus 2023 is Jules Buckley (1980) opnieuw chef-dirigent, met daarnaast Vince Mendoza (1961) als honorair dirigent en Miho Hazama (1986) als vaste gastdirigent. Het gevarieerde karakter van het Metropole Orkest wordt weerspiegeld met deze drie internationaal vooraanstaande dirigenten en arrangeurs, afkomstig uit drie verschillende werelddelen. Dankzij hen heeft het Metropole Orkest bovendien toegang tot een groot internationaal netwerk, een solide basis voor de breedte van de programmering.



© Caspar Abbenhuis

Kenmerkend is dat het Metropole Orkest muzikale kwaliteit levert op het hoogste niveau voor een breed publiek met een zeer diverse smaak. Samen met de diverse partners in ons netwerk ontwikkelen we nieuwe programma's, waarbij het orkest nadrukkelijk zijn eigen artistieke waarde toevoegt. Daarbij investeren we in onze lokale, nationale en internationale relaties en delen we onze kennis en expertise. Wij hebben de verantwoording om een orkest dat uniek is en behoort tot het Nederlands cultureel erfgoed, blijvend 'leading' te laten zijn. We geven daarom als orkest de richting aan, we brengen vernieuwing en we vormen een (inter-)nationaal voorbeeld. Dat is ook de reden waarom veel musici en culturele partners van over de hele wereld met het Metropole Orkest willen samenwerken.

De veelzijdigheid van het Metropole Orkest en zijn internationaal erkende kwaliteit blijken uit de vele Grammy-nominaties die het Metropole Orkest in de afgelopen jaren heeft ontvangen. Er is geen orkest ter wereld in staat om in zulke diverse categorieën een dergelijke erkenning te vinden.

DE VOLKSKRANT - 12 NOVEMBER 2023

“DOMi & JD BECK sprankelen van virtuositeit en spelplezier met het Metropole Orkest”

“Wat een vondst om dit duo en het orkest samen te voegen. DOMi en JD BECK hebben in korte tijd naam opgebouwd als het boegbeeld van wat het post-internettijdperk wordt genoemd. En Buckley kan als geen ander hedendaagse pop, dance en soul arrangeren tot frisse, opzweepende orkestmuziek. Samen weten ze bovendien een groot, vooral jong publiek te trekken, zoals dinsdag in een volle Ronda in TivoliVredenburg in Utrecht.” - GIJSBERT KAMER

Positionering

Binnen het Nederlandse orkestenbestel onderscheidt het Metropole Orkest zich door zijn samenstelling en daarmee samenhangend zijn repertoire. Het vervult daarmee een voorlopersfunctie in het vernieuwen van het symfonische repertoire. We zien dat onze succesvolle programma's worden nagevolgd door andere orkesten, waarbij die orkesten vaak hun bezetting moeten aanpassen. Grote delen van het repertoire kunnen echter alleen door het Metropole Orkest gespeeld worden dankzij zijn unieke DNA in karakter, klank en flexibiliteit in stijlen.

Sinds zijn oprichting in 1945 is het Metropole Orkest gevestigd in Mediastad Hilversum. Was het orkest tot 2013 een omroeporkest en kwam de programmering voornamelijk tot stand in opdracht van de Publieke Omroep, sinds 2013 is het orkest zelfstandig en bepaalt het zelf zijn programmering. Het Metropole Orkest draagt met trots zijn verbintenis met Hilversum uit en bereikt zijn publiek, vanwege het ontbreken van een ruimere concertzaal in Hilversum, met live-concerten in zalen door heel Nederland, van Groningen tot Maastricht en van Hoorn tot Enschede en in toenemende mate ook internationaal. Een speciale band heeft het orkest met TivoliVredenburg in Utrecht vanwege de centrale ligging vlakbij Hilversum en door het feit dat TivoliVredenburg over meerdere zalen beschikt waarin het Metropole Orkest, afhankelijk van de programmering, kan spelen. Daarnaast werkt het orkest graag samen met TivoliVredenburg op het gebied van talentontwikkeling.

Missie

De impact en muziek van het Metropole Orkest reikt tot in alle hoeken van de samenleving. We verbinden en verrijken ons publiek met creatieve energie, inspiratie en emotie. Wij zijn aanjager en voorloper van artistieke ontwikkeling; we brengen toekomstige wereldsterren en vernieuwende concepten. We investeren in de toekomst door jong talent te inspireren en op te leiden, in een gezond en duurzaam bedrijf. Door onze samenwerkingen lopen we voorop. We leveren wereldkwaliteit als 'The world's leading pop and jazz orchestra'.

Visie

Het Metropole Orkest is, met respect voor het verleden, gericht op de toekomst. We omarmen de muzikale diversiteit om ons heen en verrijken deze door samen te werken met aanstormende en gevestigde talenten. Zo brengen we verbindingen tot stand tussen mensen en culturen en leveren we een actieve bijdrage aan een betere, diverse en inclusieve samenleving. We inspireren nieuwe generaties musici met talentontwikkeling en educatie en houden daarmee de ontwikkeling levend. Maar wat we ook doen, met wie we ook samenwerken en voor wie we ook spelen, we doen dit altijd op het hoogst denkbare niveau.

HET PAROOL - 10 JULI 2022

Het rapport van drie dagen boordevol muziek in Ahoy: Ledisi & Lisa Fischer met het Metropole Orkest - 10

“De slotdag moest eigenlijk nog beginnen, maar wie om vier uur een zetel heeft bemachtigd in de Amazonazaal, behoort tot de winnaars van de dag, of eigenlijk van het festival. De Amerikaanse zangeressen Ledisi en Lisa Fischer leveren in samenwerking met het vlekke-loos spelende Metropole Orkest een formidabele ode aan Nina Simone. Ze flirten met elkaar, met dirigent Jules Buckley en het publiek en zingen op topniveau. Een magistraal optreden.”



© Jolien Plat

Terugblik activiteiten 2021-2024

In het activiteitenplan voor de BIS-periode 2021-2024 hebben we uiteengezet dat de programmering van het Metropole Orkest langs vier inhoudelijke pijlers vorm krijgt:



Future:

Ruimte voor experiment, ontdekkingen, nieuwe trends, muziek in het NU



Heritage:

Muziek die tot het erfgoed van de niet-klasseieke symfonische muziek behoort



Welcome:

Laagdrempelige muziek voor een breed publiek, op topniveau gepresenteerd



Global:

Muziek uit alle culturen voor een zeer divers publiek

Het is overduidelijk dat Covid-19 en de nasleep daarvan een grote impact hebben gehad op onze activiteiten in de afgelopen jaren. Van januari 2021 tot en met maart 2022 hebben we te maken gehad met beperkende maatregelen, waardoor het geven van concerten alleen online of voor een beperkt publiek mogelijk was. Vanaf april 2022 hadden we te maken met een cultuursector die zichzelf gedeeltelijk opnieuw moest uitvinden en een publiek dat de weg naar de theaters en concertzalen weer moest terugvinden. Het orkest heeft in beide een belangrijke rol gespeeld.

Als Metropole Orkest – in 1945 opgericht om het volk hoop en vertier te bieden na de zware oorlogsjaren – voelden we dat onze oprichtingsgedachte in deze tijd weer zeer actueel was. Het orkest heeft dan ook traditiegetrouw manieren gezocht en gevonden om een breed publiek te blijven bedienen. Dat deden we veelvuldig samen met bijvoorbeeld de Publieke Omroep (radio, tv en online). Met diverse concerten vanuit de studio's in onze thuisbasis het Muziekcentrum van de Omroep in Hilversum werden diverse muziekstijlen en Nederlandse vertegenwoordigers daarvan centraal gezet. Thema's van de gestreamde concerten waren bijvoorbeeld Soul, Jazz, Braziliaanse- en Cubaanse muziek.

Door de NPO werden tv-registraties uitgezonden van het Concert van Hoop, het 5 mei concert in 2021 vanuit Carré en een speciale uitzending rondom het vijftienjarige bestaan van het grootste hiphop platform van Nederland, 101Barz. Tijdens dit programma trad het Metropole Orkest op met bekende rappers als Latifah, MocoManiac en Fresku. De clips van deze optreden hebben

inmiddels al meer dan een miljoen views op YouTube! Met Ziggo TV werd in januari 2022 een speciaal nieuwjaarsconcert georganiseerd waarin diverse Nederlandse artiesten als MEAU en DeWolff centraal stonden. Ook werden online-concerten gerealiseerd in samenwerking met zalen en festivals, zoals met De Doelen rondom Turkse muziek en met het Transition Festival en North Sea Jazz rondom Nederlandse jazz.

Na de heropening van de zalen heeft het Metropole Orkest (naast nieuwe programmering) een groot aantal programma's ingehaald die vanwege Covid-19 uitgesteld waren. Hierdoor was 2022 een drukbezet jaar. Het Metropole Orkest was in staat om dankzij de RAOCCC-budgetten meer te programmeren dan in andere jaren en zodoende meerwerk aan zijn musici aan te bieden boven de maximaal 60% contracten, tot zo'n 75%. Zo konden eerder aangegane verplichtingen aan publiek, zalen, technici, logistieke partners en musici als dirigenten, solisten en remplaçanten alsnog worden nagekomen en is aan talloze mensen in de sector, ook buiten het Metropole Orkest, extra werk geboden in deze voor hen ingewikkelde periode.

In afstemming met TivoliVredenburg en de Gemeente Utrecht hebben we ons de afgelopen jaren geïnteriseerd op een nieuwe thuisbasis voor het orkest, om de bestaanszekerheid van het orkest te vergroten. Helaas heeft deze zoektocht tot op heden geen passende locatie opgeleverd.

De ambities buiten Nederland werden ingevuld met concerten op de BBC Proms (een eerbetoen aan de rijke Zuid-Afrikaanse jazz), een nieuwjaarsconcert met Richard Bona in Philharmonie Köln, een Toots Thielemans eerbetoen in Brussel, Antwerpen en Essen, een concert met louter nieuwe composities voor het orkest als opening van een Europees festival in Boedapest, een concert met Louis Cole in Wuppertal, twee optredens op het prestigieuze Canarias Jazz & Más met Kandace Springs en een groot openluchtconcert met de muziek van Aretha Franklin op Musikfest Bremen.

In 2024, het laatste jaar van deze BIS-periode zal het Metropole Orkest nog een aantal concerten met grote impact verzorgen. Zo speelt het orkest concerten met rockster Anouk en heeft het orkest (samen met dansgezelschap ISH, ZO! Gospel Choir en productiemaatschappij Live in Concert) de pitch gewonnen voor het openingsconcert van het feestjaar Amsterdam750 op 27 oktober 2024 in de Ziggo Dome, dat live te zien zal zijn bij de NOS op NPO 1.

Beschrijving voorgenomen activiteiten 2025-2028

Het Metropole Orkest creëert, als orkest en samen met (inter-)nationale artiesten, componisten, kunstenaars en instellingen nieuwe muziek en culturele producties met maatschappelijke impact. Het Metropole Orkest is een orkest dat graag samenwerkt, met zowel nieuw (Nederlands) talent als internationale sterren. Samen creëren we nieuwe muziek of herontwikkelen we bestaande muziek die het publiek raakt.

In de periode 2025-2028 blijven we programmeren volgens de vier inhoudelijke pijlers Future, Heritage, Welcome en Global. Daarnaast investeren we in het eigen artistieke profiel door nog meer in te zetten op producties met nieuwe muziek van het orkest zonder 'externe' solisten, maar met gebruikmaking van de eigen solisten in het orkest. En door met een aantal toonaangevende musici en componisten uit de pop-, jazz- & globalwereld projecten met nieuwe muziek op te zetten. Binnen de vier bestaande pijlers zullen we extra aandacht geven aan het eigen geluid en de internationale positie van het orkest door in te zetten op de volgende drie focusgebieden: **Creation, Collaboration en Impact.**

Onderstaand geven we enkele voorbeelden per focusgebied.

Creation



Het Metropole Orkest ontwikkelt nieuwe muziek voor het orkest, vaak samen met (inter-)nationale gerenommeerde artiesten.

Terence Blanchard

Samen met trompettist en (filmmuziek-)componist Terence Blanchard maakt het Metropole Orkest een plaat met nieuwe door Blanchard voor het orkest geschreven en door chef-dirigent Jules Buckley gearrangeerde muziek.



Terence Blanchard

© Terence Blanchard

Arakatak vocal

Als vervolg op het album 'Arakatak', waarvoor het Metropole Orkest vanwege het 75-jarig bestaan in 2020 een aantal toonaangevende componisten uit de jazz & pop nieuwe stukken voor het orkest liet schrijven, maken we een vocale variant waarbij een aantal vooraanstaande songwriters en componisten samen met het orkest nieuwe songs schrijven. Met vocalisten als Theo Katzman, Jacob Collier, Tom Misch, Michael Mayo, Anna Serieuse en Petra Haden.

Arakatak instrumental NL

In samenwerking met een aantal in Nederland gevestigde toon-aangevende componisten nemen we een album op met nieuwe instrumentale stukken voor het orkest, zo vernieuwen we de canon van orkestrale Nederlandse pop & jazz. Denk aan componisten als Tijn Wybenga, Binkbeats, Kika Sprangers en Sun Mi Hong.



Tijn Wybenga

© Rosita Stumpel Breuer

Sylva 10 jaar

Tien jaar na ons Grammy winnende album Sylva met Snarky Puppy geven het Metropole Orkest, Snarky Puppy en chef-dirigent Jules Buckley een vervolg aan dit baanbrekende album. Met nieuwe stukken van de toonaangevende jazzgroep en Buckley, opgenomen voor audio en video op een spectaculaire locatie in Nederland.

Composer in residence

Jaarlijks werkt het Metropole Orkest met een toonaangevende componist uit de wereld van pop, jazz & global die nieuw materiaal schrijft voor het Metropole Orkest en zijn eigen solisten. Denk aan componisten als Miho Hazama (vaste gastdirigent Metropole Orkest), Michael League (Snarky Puppy), drummer Makaya McCraven en saxofoniste Marike van Dijk. Deze opnames brengen we uit op digitale platformen als Spotify en ook als fysieke releases.

Collaboration



Het Metropole Orkest zoekt de verbinding op met andere artiesten en kunstvormen.

101Barz 2.0

In vervolg op de eerdere samenwerking met Nederlands leidende hiphop platform 101Barz en voorman Rotjoch organiseert het Metropole Orkest tweejaarlijks een groot concert in de Ziggo Dome waar de top van de Nederlandse hiphop (de populairste muziekstijl voor jong Nederland) nieuw en oud repertoire met het orkest speelt.

ISH & Tarantino

Met urban dance collectief ISH en filmmaker Jerom Fischer (winnaar Gouden Lamp in Craft, Production Design van de Dutch Creativity Awards 2023) laat het Metropole Orkest de wereld van Quentin Tarantino tot leven komen, op een manier zoals je nog nooit hoorde en zag. Het Metropole Orkest speelt de iconische muziek uit films als *Pulp Fiction*, *Reservoir Dogs* en *Kill Bill* live en ISH verbeeldt de scènes uit de films op het podium, ondersteund door een sferische Manga-film van Fischer geïnspireerd door Tarantino.

© Eijam Maaïl



MO Cellos & ISH

Kraftwerk & Bowie

Samen met het Groninger Museum en muziekjournalist Leo Blokhuis onderzoekt het Metropole Orkest de muzikale reis die in Duitsland begon en de muziekwereld veranderde, van Mahler naar Kraftwerk, David Bowie en uiteindelijk het ontstaan van de house.

Amsterdams Andalusisch Orkest

Na twee succesvolle gezamenlijke producties met het Amsterdams Andalusisch Orkest waarin Arabische helden werden geëerd, kijken we nu – met veel respect en nieuws-gierigheid voor elkaars muziek – naar de toekomst. Wie is de Arabische stem van de toekomst? Denk aan samenwerkingen met bijvoorbeeld Hamza Namira, Alaa Wardi & Tawfik Amencor. Ook zullen de musici van beide orkesten elkaar onderling inspireren met workshops.



101Barz

© BENVARA

Nabil Aoulad Ayad

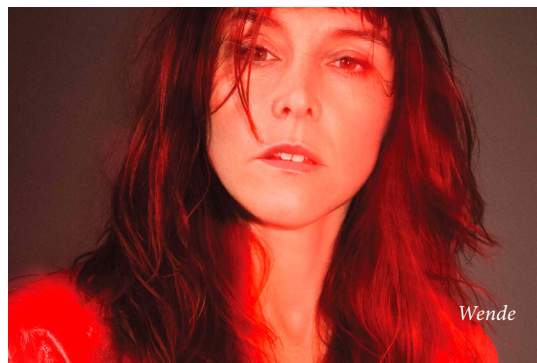
Met comedian, beatboxer, pianist en jazzliefhebber Nabil Aoulad Ayad maakt het Metropole Orkest een voorstelling waarin verschillende werelden langskomen in muziek en humor. Van Waalwijk via Marokko naar de grote stad.

De Jeugd van Tegenwoordig

Nederlands bekendste hiphopgezelschap bestaat in 2025 twintig jaar. Het Metropole Orkest en De Jeugd gaan een samenwerking aan die nieuw materiaal zal opleveren.

Wende

Het Metropole Orkest heeft een muzikale geschiedenis met Wende Snijders. Zo werd er al in 2005 een dubbel-dvd uitgebracht: *Au Suivant*, in de tijd dat ze alleen Franstalig zong. In de perioden daarna was ze veelal als gastsoliste met het Metropole Orkest te horen. Wende en het Metropole Orkest gaan in de komende BIS-periode haar mooiste songs op het podium brengen met nieuwe arrangementen, nieuwe stukken en nieuwe visies op oudere stukken.



Wende

© Wende

Artiesten van nu en morgen

Metropole Orkest begeeft zich in de voorhoede van de jazz, pop & global en zoekt daarom altijd naar samenwerkingen met vernieuwende acts. Voor de komende jaren staan er onder meer samenwerkingen op stapel met bijvoorbeeld bassist Avishai Cohen, MonoNeon, Arooj Aftab, Black Midi, Fatoumata Diawara, Jon Batiste, Hamilton de Holanda, Koven, Yebba, ADG7, Christone 'Kingfish' Ingram, Julian Lage, Yussef Dayes en Mattiel.

Impact



Het Metropole Orkest maakt culturele producties die raken en nieuwe publieksgroepen in contact brengen met orkestrale muziek.

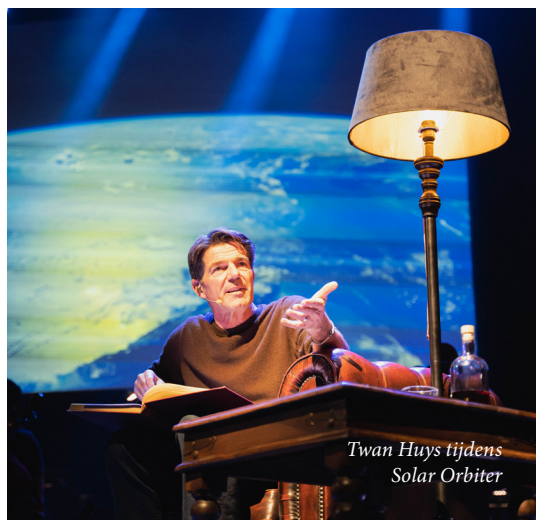
Sound of the City

In samenwerking met NPO radiozender FunX starten we de serie Sound of the City. In de diverse stad van tegenwoordig maken jonge muzikanten muziek waarin diverse achtergronden en invloeden samensmelten. In een serie concerten speelt het Metropole Orkest deze vernieuwende stedelijke muziek met jonge solisten en zo wordt een staalkaart van muziek uit de wereldstad anno nu neergezet. FunX zal deze concerten live op radio en online uitzenden.

No More Water

Na een succesvolle samenwerking in 2023 met de European Space Agency (ESA) in het programma *Solar Orbiter*, we are all children of the sun, zet het Metropole Orkest met journalist Twan Huys de spotlights op de unieke verhouding die Nederland met water heeft. Hoe moeten we ons land en water inrichten in verband met de klimaatverandering? In de voorstelling *No More Water* waar wetenschap, journalistiek en muziek bij elkaar komen, met nieuwe muziek gecomponeerd voor het orkest geïnspireerd op het thema water. Henk Ovink, voormalig Nederlands speciale gezant voor water bij de VN, is de hoofdverteller in deze voorstelling.

© Caspar Abbenhuis



De stad van de toekomst

Stedelijk leven verandert in de gehele wereld. Onze steden worden steeds drukker, er zijn nieuwe eisen en wensen betreffende duurzamer leven en de werk/privé balans verandert. Hoe de stad van de toekomst eruit ziet laat het Metropole Orkest samen met toparchitect en stedenbouwkundige Winy Maas in deze voorstelling zien, ondersteund met prachtige beelden met diverse visioenen voor stad en nieuw gecomponeerde muziek van de toekomst.



Politieke songs

Muziek kan een verkiezings-campagne maken of breken, zeker in de VS. In 1788 won George Washington de allereerste presidentsverkiezingen met zijn lijflied 'God Save Great Washington'. Bekende namen als Aerosmith, Elton John en Mick Jagger verzochten in het verleden Amerikaanse presidentskandidaten te stoppen met het gebruik van hun werk tijdens de campagnes. Welke muziek heeft de campagnes gemaakt, wat zijn de verhalen erachter, maar wat kan er ook mee mis gaan? Het Metropole Orkest speelt, 'popprofessor' Leo Blokhuis en Amerikakenner Laila Frank vertellen de verhalen.

Digitale strategie

Het Metropole Orkest zal regelmatig (uitgangspunt is minimaal eens per maand) opnames van live concerten of studio-opnames met nieuwe muziek releasen via online muziekstreamingplatforms zoals Spotify. Deze opnames worden veelal intern geproduceerd. In samenwerking met onder andere de NPO en andere digitale partners zal het Metropole Orkest via televisie, YouTube, Facebook, Instagram en andere onlinekanalen zeer regelmatig concerten of delen daaruit laten zien. Onze ambitie is om de helft van al onze producties ook audiovisueel te registreren en te ontsluiten voor het publiek via het digitale domein.

Wij willen het publiek graag meenemen in het artistieke proces van voorbereiding tot repetities en concert. Hiervoor ontwikkelen we een serie documentaires rondom de projecten en musici van het Metropole Orkest. Met diverse jonge inspirerende kunstenaars van over de hele wereld gaan we digitaal samenwerken. Het Metropole Orkest presenteert in samenwerking met de artiesten een tweewekelijkse nieuwe minitrack die op social media wordt gepresenteerd. Eens per half jaar presenteert het Metropole Orkest de Metropole Orkest Studio Sessions waarin we in een 15 minuten durend programma focussen op de Nederlandse muziekscene, live vanuit een voor de Nederlandse muziek iconische locatie.

Voor meer informatie over onze verdere digitale strategie verwijzen wij naar het gedeelte hieronder over "[Toegankelijkheid](#)" op pagina 16.

Internationale ambities

Het Metropole Orkest is de afgelopen jaren meer zichtbaar geweest op de Duitse en Belgische podia. Deze concerten worden idealiter een vast onderdeel in onze programmering, met eens in de vier jaar een omvangrijkere tour in Duitsland. Het Metropole Orkest zou echter graag zijn aanwezigheid buiten Nederland nog verder willen uitbouwen. In samenwerking met wereldberoemde artiesten als Steve Vai, Cory Wong & Snarky Puppy wordt dan ook gekeken naar de mogelijkheden om Europese tournees op te zetten. Met Terence Blanchard worden Amerikaanse optredens onderzocht.

Kanttekening daarbij is wel dat het huidige subsidieplafond (zonder extra gelden voor internationale excellentie en profilering op de internationale concertpodia) beperkend werkt voor de tourmogelijkheden van het Metropole Orkest. Internationaal gezien zouden podia het orkest graag programmeren, maar door de hoge reis- en verblijfkosten moeten partijen vaak afhaken. Het nabije buitenland is eerder haalbaar, omdat concertlocaties per bus of trein (en dus ook meer duurzaam) te bereiken zijn.

HET PAROOL - 7 JULI 2023

“Indrukwekkend was de Diaspora Suite, uitgevoerd door Nederlandse en internationale zangers, rappers en muzikanten.”

“Mooi dat ... het North Sea Jazz Festival ... opent met The Diaspora Suite. Nederlandse artiesten als Shirma Rouse en Typhoon delen daarbij het podium met internationale sterren als Laura Mvula en Corinne Bailey Rae. Tussendoor dragen onder meer Glenn Helberg en Karin Amatmoekrim teksten voor. En het mighty Metropole Orkest is er. ... De suite is ernstig en uitbundig tegelijk, contemplatief en feestelijk. Je hoort Afrika, je hoort Suriname, je hoort Nederland. Nou ja, je hoort de hele wereld. Bij North Sea Jazz heb je ... normaal gesproken na elk gespeeld stuk een complete volksverhuizing van gaand en komend publiek. Bij The Diaspora Suite verlaat vrijwel niemand voortijdig de zaal. Dat zegt wat.”

Metropole Orkest: Festivalorkest

Het Metropole Orkest zal ook gedurende de komende BIS periode zijn (in veel gevallen) jaarlijkse en intensieve samenwerkingen voortzetten met belangrijke festivals als North Sea Jazz, Amsterdam Dance Event (waar we de opening traditiegetrouw verzorgen), November Music, Rockit Festival Groningen, Roadburn Festival, VriendenLoterij ZomerConcerten in Het Concertgebouw (jaarlijks openingsconcert), Holland Festival en BRIDGE Guitar festival Eindhoven. Met Lowlands, Rewire, het Dekmantel Festival en festivalorganisator MOJO wordt gesproken over optredens in de komende BIS-periode.

Miho Hazama dirigeert het Metropole Orkest in Boedapest tijdens Bridging Europe Festival

[RECENSIE OP JAZZ.HU](#)



© Hirling Balint



© Tom Beek

Criteria symfonieorkest met pop- en jazzaanbod

Breedte repertoire

Geen enkel ander orkest ter wereld kan zich beroepen op de ongekeerde breedte van het repertoire van het Metropole Orkest. Vaste onderdelen van het repertoire zijn de (orkestrale) jazz- pop-, global- en dancemuziek en hiphop. Tevens besteedt het orkest altijd aandacht aan de Nederlandse kleinkunst, aan filmmuziek en vormt de muziek met een niet-Westerse achtergrond een substantieel onderdeel van het repertoire.

Het Metropole Orkest staat open voor, en is actief op zoek naar, nieuwe stromingen en kruisbestuivingen binnen de muziek en muziekculturen. Het orkest houdt de vinger aan de pols door zijn netwerk van internationale dirigenten, arrangeurs, artiesten, festivals en managements.

Talentontwikkeling

In toenemende mate wordt duidelijk dat met educatie en talentontwikkeling niet vroeg genoeg begonnen kan worden. Voordat een musicus een auditie voor een orkestbaan kan winnen, moet een kind enthousiasme vinden voor het bespelen van een instrument, waarna de bekende 10.000 uren arbeid en toewijding wellicht leiden tot die professionele carrière. Maar als die eerste kennismaking met de muziek er niet is, dan volgt de rest ook niet. Bij vacatures in het orkest merken we dan ook in toenemende mate dat buitenlandse musici audities winnen. Het Metropole Orkest is een groot voorstander van een brede landelijke inhaalslag op het gebied van (muziek-)educatie en talentontwikkeling om de gevolgen van de grote bezuinigingen op het kunstonderwijs te repareren. Zelf concentreren wij ons op talentontwikkeling voor gevorderde jonge musici op conservatoriumniveau middels Jong Metropole en de Metropole Academy en op het stimuleren van vmbo-leerlingen.

Overigens is de constatering dat het decimeren van muziekeducatie niet alleen een factor is bij de instroom in de professionele orkesten, maar ook in zijn algemeenheid een negatieve invloed heeft. Zo neemt het aantal mensen dat zelf een instrument bespeelt af en zullen veel minder kinderen op jonge leeftijd de aantrekkingskracht van muziek en concertbezoek kunnen ervaren, hetgeen op latere leeftijd een belangrijke beperking zal zijn.

Jong Metropole

Jong Metropole is een binnen de orkestensector uniek voorbeeld van een volledig door vergevorderde studenten gevormd 50-koppig orkest in 'Metropole-bezetting'. Jong Metropole wordt door muziekstudenten gezien als een unieke kans om aan een bijzonder orkestproject mee te doen en te leren van elkaar en van een professionele omgeving. Jong Metropole is een samenwerking tussen het Nationale Jeugdorkesten Nederland (NJON), het Nationaal Jeugd Jazz Orkest (NJJJO) en het Metropole Orkest. Jong Metropole wordt middels audities samengesteld, waardoor een nieuwe generatie (tussen de 16 en 24 jaar oud) kennis kan maken met de muziek van het Metropole Orkest. Jong Metropole kende bij de start in 2016 een zomerproject, masterclasses en er werden twee awards uitgereikt aan talentvolle jonge musici. Sinds 2020 is hier een winterproject aan toegevoegd, mede dankzij de ondersteuning van de Keep an Eye Foundation en het Cultuurfonds.

Het Metropole Orkest ziet in deze vorm van talentontwikkeling een wederkerig belang. De studenten leren van de ervaren musici van het Metropole Orkest middels coaching, maar wij krijgen inzicht in trends en verschuivingen van behoeftes, inzichten en belangen van jonge musici door de jaren heen. Het aanbod voor de deelnemers is dan ook breed. Naast het spelen in het Jong Metropole zorgen de musici, onder begeleiding, zelf voor de digitale marketing van het orkest en werken zij businesscases voor hun vakgebied uit. Jong Metropole brengt bovendien musici in beeld bij hun coaches en fungeert zo als springplank voor jonge getalenteerde musici om een kans te krijgen om mee te spelen in het grote Metropole Orkest als remplaçant.

Metropole Academy

Naast de twee jaarlijkse projecten van Jong Metropole kent het orkest ook de Metropole Academy die in 2013 werd opgericht, het jaar waarin het orkest verzelfstandigde. De Metropole Academy is een intensief talentontwikkelingsprogramma dat zich richt op een kleine groep musici. Zeven musici van Nederlands conservatoria, waaronder twee arrangeurs/componisten, werken mee in producties van het Metropole Orkest. Daarnaast krijgen de deelnemers intensieve begeleiding in vraagstukken rondom het vak. Naast workshops, orkestspel en arrangeeropdrachten krijgen ze privélessen van musici van het Metropole Orkest.

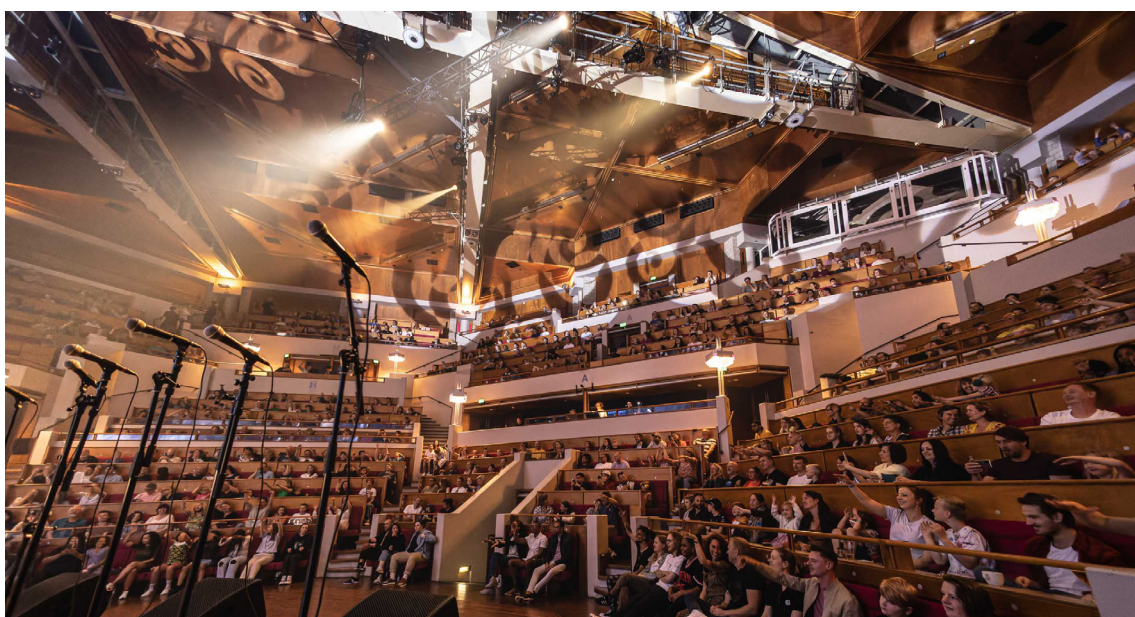


Jong Metropole o.l.v. Tom Cohen, lichting 2022 © Veerle Bastiaanssen

Aanbod voor het vmbo

In 2023 sloot het Metropole Orkest in samenwerking met onze partners TivoliVredenburg, EigenwijsNext, Globe CKC en Rohan Poldervaart Music een succesvol project af voor vmbo-scholen, *Music Unites*. Met dit project hebben we ons gericht op jeugd in bevolkingsgroepen die moeilijk toegang krijgen tot het hedendaagse kunstaanbod. Het muziek-educatieve aanbod voor vmbo-scholen is in het algemeen mager en deze doelgroep wordt in het algemeen moeilijk bereikt; we konden met *Music Unites* een waardevolle aanvulling op dit terrein bieden. Bij *Music Unites* ging het om het 'zelf maken', eigenaarschap van tekst en composities waarbij de leerlingen gestimuleerd worden om hun eigen

creativiteit te ontwikkelen. Tijdens de afsluitende concerten deelden de meewerkende jongeren het podium met rapper Fresku. In 2025 krijgt het project een vervolg: *Music Unites 2*. De orkestrale wereld kampt al lang met een niet diverse samenstelling. Muziekscholen zijn of gesloten of heel kostbaar. Hierdoor komen veel minder kinderen in aanraking met instrumentale lessen. Daarnaast is muziek-onderwijs in het reguliere curriculum van scholen helaas niet of nauwelijks aanwezig. Kinderen hebben rolmodellen nodig. Door op scholen naar instrumentaal talent te zoeken en ze ook een plek binnen *Music Unites* te geven, staan er nieuwe rolmodellen op waar jeugd zich aan kan spiegelen.



Publiek bij *Music Unites* in TivoliVredenburg © Dorien Hein

Algemene beoordelingscriteria

Kwaliteit

De kwaliteit van het Metropole Orkest wordt nationaal en internationaal erkend. Bij elk project dat het orkest onderneemt wordt de hoogst bereikbare kwaliteit nagestreefd. In Nederland is het meerdere keren met Edisons onderscheiden. Internationale topmusici zoals Jacob Collier, Michael League, Richard Bona, Robbie Williams en vele anderen werken graag samen met het orkest en keren bovendien graag terug. Ook in Duitsland is het Metropole Orkest veelgevraagd en kreeg het de Musikfestpreis Bremen. Het Metropole Orkest is in staat gebleken om met zijn opnames inmiddels 24 Grammy-nominaties te verkrijgen.

Dat muziek mensen heel direct kan raken is algemeen bekend. Tijdens de concerten van het Metropole Orkest ervaren we keer op keer de impact die onze muziek heeft op het publiek. Bijvoorbeeld als het publiek stil wordt van een liedje van Karin Bloemen over haar moeder, of van Richard Bona die de Afrikaanse natuur bezingt. Tijdens het Amsterdam Dance Event gaat het publiek uit zijn dak op de opzweepende dancebeats van Tinlicker en de Arabische hits die het Metropole Orkest samen met diverse partners ten gehore brengt creëren ontroerende herinneringen aan wortels die buiten Nederland liggen. Dit zijn slechts enkele illustraties, maar bij elk project van het Metropole Orkest is sprake van een dergelijke grote impact op het publiek.

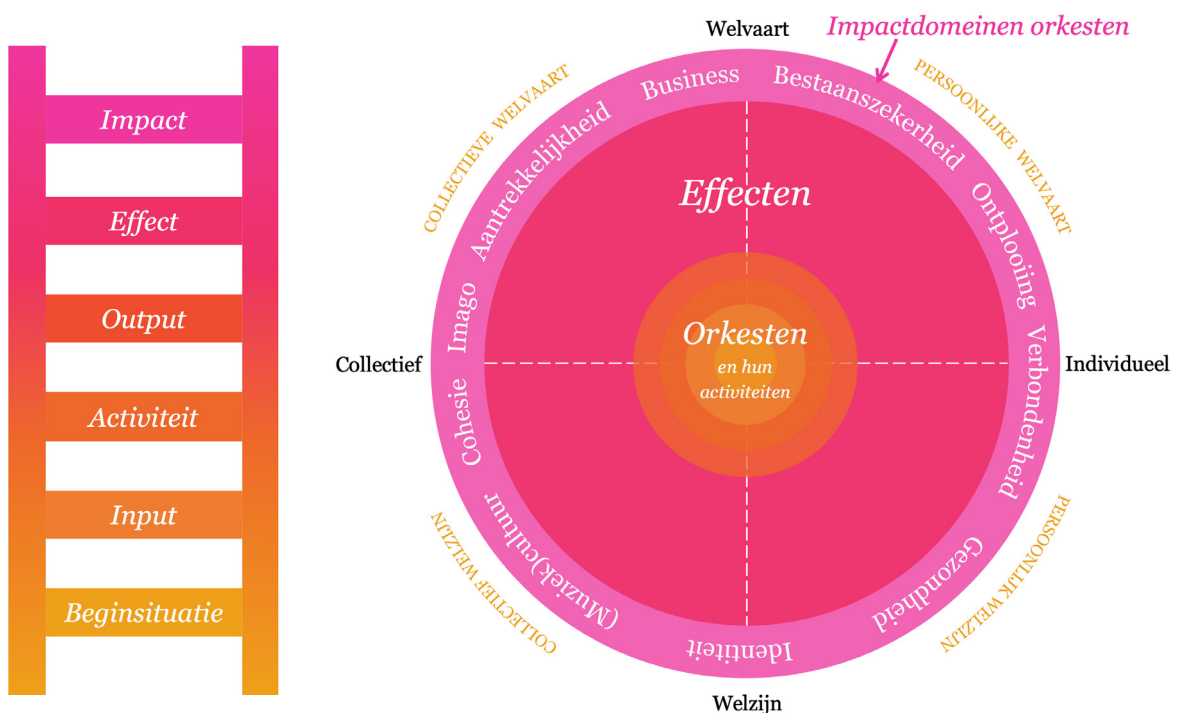
De samenstelling van het Metropole Orkest is uniek. De vaste bezetting bestaat uit 50 musici: strijkers, bigband, houtblazers, percussie en harp.

Door deze samenstelling en de samenwerking met een internationaal team van toparrangeurs heeft het Metropole Orkest een uniek geluid en een eigen karakter. Welk repertoire het orkest ook speelt, je herkent meteen de oorspronkelijke signatuur van het Metropole Orkest.

Maatschappelijke betekenis

Het Metropole Orkest heeft in 2022 als lid van de Vereniging van Nederlandse Orkesten (VVnO) bijgedragen aan de ontwikkeling van het Impactmodel voor orkesten door Berenschot en Blueyard. Hiermee is het mogelijk om de maatschappelijke relevantie van de artistieke en/of inhoudelijke activiteiten te onderbouwen en te beschrijven welk maatschappelijk effect deze activiteiten beogen.

De impactladder toont de stappen naar impact. Waar de aandacht in het verleden vooral uitging naar de 'output' (bezoekersaantallen en aantal concerten) en ook wel naar 'effect' (horecabestedingen en cognitieve ontwikkeling) wordt nu meer gekeken naar de hoogste trede 'Impact'.



Het Impactmodel voor de orkesten laat zien met welke effecten welke impact wordt gerealiseerd. Het model is primair ingedeeld in vier kwadranten op basis van de twee assen. De belangrijkste effecten en impactdomeinen zijn ingetekend.

In de cirkelvorm zijn de kleuren van de impactladder te herkennen en we zien in de buitenste Impact-cirkel de tien domeinen van impact. Let wel: in het midden van het model staat het belangrijkste van alles: de intrinsieke waarde, of kwaliteit van de kunst en cultuur. Naarmate de kwaliteit van deze intrinsieke waarde beter is, is de impact groter. En precies dáárom wil een overheid investeren in de kwaliteit van kunst en cultuur en meer specifiek in de kwaliteit van de orkesten vanwege de grotere impact op ons als individu en op de samenleving in zijn geheel. Daarmee beïnvloedt de overheid welzijn en welvaart.

De impact van het Metropole Orkest

Maatschappelijke impact en effect van de artistieke activiteiten van het Metropole Orkest
De kernactiviteit van het Metropole Orkest – mensen raken en verbinden door middel van muziek – is op zichzelf al een belangrijke maatschappelijke impact. Zonder cultuur, zonder muziek zou de wereld er hele anders uitzien en zouden mensen anders naar zichzelf en naar anderen kijken.

Twee concrete voorbeelden van maatschappelijke impact van artistieke projecten van het Metropole Orkest zijn het in 2023 in samenwerking met de European Space Agency (ESA) gerealiseerde programma *Solar Orbiter, we are all children of the sun* en de *Diaspora Suite* die het centrale thema van North Sea Jazz (het slavernijverleden) in 2023 treffend onder de aandacht bracht.

Solar Orbiter, een missie van de ESA in samenwerking met de NASA, werd in 2020 gelanceerd en bevindt zich inmiddels in een baan rondom de zon. Wetenschappers hopen met de data die *Solar Orbiter* verzamelt een aantal diepgaande vragen over het gedrag van de zon te kunnen beantwoorden. Vragen die voor de gehele mensheid van belang zijn, we zijn immers allemaal 'children of the sun'. De combinatie van (nieuw gecomponeerde) muziek, intrigerende beelden vanuit het heelal gemaakt door de *Solar Orbiter* en de presentatie door wetenschapper Mark McCaughrean hadden een groot effect op de bewustwording van het publiek over de invloed van de mens op het klimaat op aarde. Het publiek verliet aan het einde van de avond de concertzalen doordrongen van de impact van de mens op onze leefomgeving.

Omdat het in 2023 150 jaar geleden was dat de slavernij in de toenmalige koloniën werd afgeschaft, besteedde het North Sea Jazz Festival met dit overkoepelende thema aandacht aan de diversiteit in mensen en muziek die de

geschiedenis Nederland opleverde. In de *Diaspora Suite* werd door nationale en internationale artiesten, schrijvers en musici het diasporaverhaal anno nu verteld en via muziek tot klinken gebracht. Passages uit iconische werken van Anton de Kom, Anil Ramdas en Cola Debrot werden voorgelezen, onder begeleiding van improviserende musici en fotoportretten van moeders van de diaspora. Musici zoals onder meer Laura Mvula, Akwasi, Shirma Rouse, Typhoon, Corinne Bailey Rae, Ronald Snijders, Arooj Aftab en het ZO! Gospel Choir leverden een muzikale bijdrage samen met het Metropole Orkest onder leiding van Jules Buckley. De concertregistratie werd uitgezonden door de NTR. Concertbezoekers en televisiekijkers werden op indringende wijze geconfronteerd met de koloniale geschiedenis van Nederland die ook vandaag nog van grote invloed is op onze samenleving.

Fair Practice Code

1. Solidariteit

Het Metropole Orkest heeft een eigen CAO waarin een redelijke betaling van musici en staf is overeengekomen met de vakbonden. Het grote euvel is echter dat de financiële basis waarmee het orkest sinds 2013 te maken heeft, slechts ruimte biedt voor 60% aanstellingen van onze musici. Het Metropole Orkest is 67 jaar lang een omroeporkest geweest en is 67 jaar lang via de media-begroting op 100% basis gefinancierd waardoor de musici een fulltime contract konden hebben. Na de bezuinigingen van Kabinet Rutte-1 is het orkest teruggeworpen naar eerst 50% en sinds 2021 60%. Daarmee verdient bijna geen enkele musicus bij het Metropole Orkest een modaal salaris.

Fair Practice:

Bruto-salarissen musici Metropole Orkest per 1 november 2023 bij een 60% dienstverband:

Tutti viool	tussen 1.880 en 2.644 (excl. vakantiegeld)
Aanvoerders	tussen 2.151 en 2.914 (excl. vakantiegeld)
Ritme-sectie	tussen 2.411,95 en 3.156 (excl. vakantiegeld)

Modaal salaris NL 2023: 3.086 (excl. vakantiegeld)

Het is verder van belang om bewust te zijn van het feit dat in de pop- en jazzwereld de planning van bands, solisten en dirigenten doorgaans op relatief korte termijn gestalte krijgt. De daarmee dus ook voor het Metropole Orkest benodigde flexibiliteit in planning brengt met zich mee

dat de musici in hun eigen woorden “100% beschikbaar moeten zijn voor een 60% salaris”. De mogelijkheid om het Metropole Orkest-inkomen aan te vullen met andere werkzaamheden wordt daardoor beperkt. Vaak moet voor andere werkzaamheden vrij gevraagd worden bij het Metropole Orkest (tegen inlevering van een deel van het salaris) als het orkest al werkzaamheden heeft gepland. Ook komt het andersom regelmatig voor dat een musicus andere werkzaamheden aanneemt als het Metropole Orkest op die dagen nog niets heeft kunnen plannen, waarna het orkest alsnog iets programmeert waarvoor een musicus vrij wil vragen (tegen inlevering van een deel van het Metropole Orkest-salaris). Dit kan opgelost worden als een musicus minimaal een 75% dienstverband (en daarmee een modaal salaris) bij het Metropole Orkest kan hebben, waarmee de focus primair op het Metropole Orkest is gericht en niet op (noodzakelijke) andere werkzaamheden om het inkomen aan te vullen.

Wij blijven aandacht vragen voor deze bedreiging van de continuïteit en kwaliteit van het orkest. De musici in dit unieke toporkest verdienen op zijn minst een modaal salaris; reden waarom wij blijven streven naar banen van minimaal 75% voor onze musici, waarmee zij behouden kunnen blijven voor het Metropole Orkest en het aantal speeldagen naar 150 kan stijgen. Dat is bovendien een investering in de artistieke waarde van het collectief. Muziek maken op ons niveau is topsport en net als topsporters moeten onze musici dagelijks studeren. En net als Ajax of Feyenoord is het Metropole Orkest een team dat zoveel mogelijk samen moet spelen om een topteam te blijven.

Er is dus bij het Metropole Orkest sprake van Fair Pay als gekeken wordt naar het salaris van de musici in verhouding tot de uren en dagen die zij in Metropole-verband werken. Als het bredere kader zoals net geschetst echter in aanmerking wordt genomen, kan gesteld worden dat het voor veel musici lastig is om een fatsoenlijk totaalinkomen te verwerven aangezien op een enkele uitzondering na geen enkele musicus bij het Metropole Orkest boven een modaal inkomen uitkomt.

In de afgelopen jaren is mede in verband met de WAB ervoor gezorgd dat de honoraria van remplaçanten op hetzelfde niveau liggen als die van onze vaste musici; een mooi staaltje van solidariteit. Wel is daardoor in 2022 een groot exploitatieverlies geleden; de door het Ministerie aangekondigde compensatie van de subsidie met ingang van 2025 komt daarom als geroepen.

Ambities voor 2025-2028: naast het vergroten van de bestaanszekerheid van onze eigen musici door het verstevigen van de financiële basis van

het Metropole Orkest, ook het actualiseren van honoraria van arrangeurs en andere leveranciers aan het Metropole Orkest.

2. Duurzaamheid

Op de financiële positie van het Metropole Orkest wordt elders in het activiteitenplan ingegaan. Ook wordt de vragenlijst duurzaamheid ingevuld. Bij het thema duurzaamheid kijkt het Metropole Orkest ook naar een gezonde leefstijl voor en door onze medewerkers, ontwikkelingsmogelijkheden en een leeftijdsbewust ouderensbeleid. Binnen de groep musici van het orkest bevindt zich een relatief groot aantal mensen van boven de 60, hetgeen een grotere kans op uitval door ziekte of blessures met zich meebrengt. Er is geïnventariseerd hoeveel musici binnen de doelgroep gebruik zouden willen maken van een RVU-regeling waarvoor een tijdelijke vrijstelling van de eindheffing van 52% van kracht is. Van de 11 medewerkers zal één persoon gebruik maken van deze mogelijkheid, hetgeen veroorzaakt wordt door het feit dat het Metropole Orkest gezien het beperkte Eigen Vermogen zelf geen budget heeft om de kosten van een dergelijke uitkering te betalen. Daarnaast zullen de persoonlijke financiële omstandigheden van een medewerker ook zodanig moeten zijn dat het verlies aan inkomen en pensioenopbouw gedragen kunnen worden.

Het Metropole Orkest hanteert een duurzaam reisbeleid door zo veel mogelijk gezamenlijk per bus of trein naar concertlocaties te reizen. Door het sinds 2022 instellen van een planningscommissie wordt vooraf besproken hoe de collectieve planning van orkestwerkzaamheden binnen de geldende kaders het beste verdeeld kan worden om zodoende de werkdruk onder controle te houden. Duurzame inzetbaarheid van met name de musici blijft een gespreksonderwerp met de ondernemingsraad en de vakbonden tijdens de komende BIS-periode.

Ambities voor 2025-2028: oog voor de duurzame fysieke en mentale inzetbaarheid van musici en staf, naast het jaarlijks kiezen van een duurzaamheidsthema voor een artistiek project, en het voeren van duurzaam beleid bij de keuze van partners en hulpmiddelen zoals iPad's in plaats van bladmuziek.

3. Vertrouwen

De publieke discussie naar aanleiding van diverse gebeurtenissen bij de publieke omroep en in de culturele sector, alsmede het aanstellen van een externe vertrouwenspersoon bij het Metropole Orkest, heeft ertoe geleid dat er meer aandacht is voor het onderwerp sociale veiligheid. Er is regelmatig overleg tussen de twee interne vertrouwenspersonen, de externe vertrouwenspersoon, de manager

planning en productie en de directie. Het onderwerp sociale veiligheid staat ook op de agenda van de overleggen tussen directie en de ondernemingsraad. Op deze wijze is het de bedoeling om goed op de hoogte te zijn van mogelijke situaties die als onveilig beschouwd kunnen worden en daar indien van toepassing op adequate wijze op te kunnen reageren. Daarbij is het streven om te handelen voordat de bedrijfsregeling 'Protocol (on)gewenst gedrag' gebruikt moet worden, hetgeen tot nu toe gelukkig niet nodig is gebleken.

Ambities voor 2025-2028: het bevorderen van een open gesprek en een klimaat waarin het vertrouwen wordt vergroot om onderling feedback te geven. Niet wegstijven maar handelen als gevoelens bestaan van onveiligheid.

4. Diversiteit

De Code Diversiteit en Inclusie (D&I) is een belangrijk thema in de culturele sector. Het Metropole Orkest heeft een logische verbinding met de rijkdom aan verschillende culturen vanuit zijn samenstelling, historie en muzikale gerichtheid. Dankzij de ongeëvenaard brede programmering heeft het Metropole Orkest ook een ongeëvenaard breed publiek. Normaal gesproken zorgen met name de projecten in de pijler Global automatisch voor een zeer divers aanbod aan programmering, maar ook in de drie andere pijlers zijn genoeg aanknopingspunten te vinden, bijvoorbeeld in de keus van solisten en repertoire. Het Metropole Orkest werkt structureel samen met het Amsterdams Andalusisch Orkest en met Danscollectief ISH. Binnen de gemeentes Hilversum en Utrecht wordt structureel aandacht besteed aan talentontwikkeling onder vmbo-leerlingen middels het project *Music Unites*.

Intern – maar ook extern – is het onderwerp geagendeerd aan de hand van de twee programma's die het Metropole Orkest tijdens North Sea Jazz 2023 heeft uitgevoerd, namelijk de *Diaspora Suite* en het *Palm & Plaat* project. Als gevolg van deze projecten is ook ons wervingsbeleid verder onderwerp van gesprek geweest. Uitgangspunt is dat bij gelijke geschiktheid voorkeur wordt gegeven aan mensen die de diversiteit verder kunnen vergroten. Niet vergeten mag worden dat diversiteit in verschillende vormen kan bestaan, maar dat de nadruk vooral ligt op diversiteit op het terrein van etnische achtergrond. Bij de werving van nieuwe vaste musici in het orkest spelen kandidaten in de eerste ronde achter een scherm, waarna in de tweede ronde het scherm wel wordt weggehaald. Uitgangspunt is dat de artistieke kwaliteit de eerste prioriteit is (het orkest wil de beste instrumentalist aannemen die er op dat moment te vinden is, ongeacht andere factoren als nationaliteit, etnische achtergrond, gender etc.).

De breed samengestelde proefspelcommissie (tussen de 15 en 20 musici) brengt advies uit aan de directie; ook hier geldt dat bij gelijke geschiktheid de voorkeur wordt gegeven aan mensen die de diversiteit van de organisatie verder kunnen vergroten.

Als het gaat om het inhuren van remplaçanten voert het orkest bewust een beleid waarbij het ook nieuwe talenten de kans wil geven om zich te laten horen en kennen binnen het orkest. Er is een groeiend besef dat het ook noodzakelijk is om talent op te sporen dat zich buiten onze vaste netwerken bevindt. Bij vacatures in de staf wordt hulp ingeroepen van gespecialiseerde bureaus. Ook de Raad van Toezicht van Stichting Metropole Orkest heeft diversiteit hoog op de agenda staan.

Vernieuwers en nieuwkomers brengen ons nieuwe perspectieven en inzichten. Niet alleen artistiek of cultureel, maar ook op actuele, bredere thema's. Deze input zien wij als cruciaal voor de verdere ontwikkeling en relevantie en als een verrijking van het Metropole Orkest. Bovendien vergroot dit de mate van inclusie en herkenbaarheid die wij kunnen bieden. Het Metropole Orkest wil er voor iedereen zijn en dat gaat alleen als iedereen betrokken wordt.

Binnen het MT is het onderwerp Diversiteit en Inclusie een terugkerend onderwerp en de verantwoordelijkheid van het gehele MT. De komende jaren zullen de verdere stappen in het Plan van Aanpak met name gericht zijn de op P's van Partners en Personeel. Middels de P's van Programma en Publiek waar het Metropole Orkest zich sterk manifesteert, heeft het Metropole Orkest de mogelijkheid om vanuit het artistieke kernproduct bij te dragen aan aandacht voor het onderwerp.

Ambities voor 2025-2028: vergroten van de diversiteit in het netwerk van potentiële Metropole Orkest-musici, maar ook van artistieke adviseurs met kennis van specifieke genres. Verder uitrollen van het Plan van Aanpak D&I.

5. Transparantie

Het Metropole Orkest past de acht principes en aanbevelingen van de Code Cultural Governance toe, per principe volgt een toelichting elders in het activiteitenplan. Specifieke aandacht leeft er binnen het Metropole Orkest voor het voorkomen van belangenverstremgeling, voor het verankeren van compliance en voor het verbeteren van de interne communicatie.

Ambities voor 2025-2028: verbeteren van de vindbaarheid van bedrijfsregelingen en interne communicatie; verder professionaliseren van de administratieve organisatie.

Toegankelijkheid

Een belangrijke doelstelling van het orkest is om met impactvolle optredens en vernieuwende muziek mensen in alle hoeken van de samenleving in vervoering te brengen en te verbinden. Dat bereikt het Metropole Orkest met de in verhouding tot het aantal beschikbare speeldagen grote aantal concerten, door de zeer grote diversiteit in programmering en ook door de geografische spreiding van concertlocaties. Vanuit de diversiteit in de programmering van het Metropole Orkest bespelen we per stad/regio verschillende podia en bekijken we per concertreeks welk podium het beste past. In Amsterdam bijvoorbeeld spelen we in vijf locaties, met ieder hun eigen bereik en (deels) andere doelgroepen, en in de provincie Limburg spelen we in vier plaatsen, ook elk weer met een ander bereik.

De concerten van het Metropole Orkest worden over het algemeen goed bezocht en de zaalbezetting is hoog: in 2023 85%. We zijn al langere tijd in gesprek met de diverse zalen om meer inzicht te krijgen in de bezoekers van de concerten van het Metropole Orkest. Nauwere samenwerking met de zalen rond promotie en marketing is dus voor ons een belangrijke prioriteit om de zaalbezetting verder te optimaliseren en het inzicht in publieksgroepen en -behoeften te vergroten.

Qua betaalbaarheid van onze concerten hanteren we zo mogelijk een gedifferentieerd prijsbeleid, waarbij we in afstemming met de zalen bekijken welke prijs aansluit bij de beoogde doelgroep. Ook fysieke toegankelijkheid is een vast agendapunt in de gesprekken met de theaters over de programmering.

Met innovatieve projecten als *Games in Concert*, waarbij het publiek een interactieve game speelt en mede bepaalt wat het orkest speelt, onderzoeken we nieuwe mogelijkheden voor publieksparticipatie en vergroten we ons bereik onder jongeren. Dit geldt ook voor educatieve programma's als *Music Unites*, een project gericht op vmbo-leerlingen, met als doel hun muzikale vaardigheden te ontwikkelen en te zorgen dat orkestrale muziek ook voor toekomstige generaties relevant blijft.

Daarnaast zet het Metropole Orkest sterk in op andere kanalen om ons publiek te bereiken. Concertregistraties worden uitgezonden via radio, televisie en onze social media kanalen. Ook is het orkest regelmatig te zien en horen in televisieoptredens voor verschillende doelgroepen. De output van het orkest leent zich voor verdere publieksgroei in een digitale omgeving, zoals Spotify, Deezer, Apple Music, YouTube en andere kanalen. Zo is in 2023 een speciale YouTube campagne ontwikkeld die middels storytelling meer inzicht geeft in de werkprocessen en beleving rondom onze producties en heeft het orkest een nieuwe doelgroep aangeboord met een opvallende TikTok campagne.

Digitalisering

De eerste prioriteit voor de komende jaren is om digitalisering verder te laten bijdragen aan het beter bereiken van en verbinden met ons publiek, partners en andere belanghebbenden, zowel bestaande als nieuwe. Ambitie is en blijft (het oeuvre van) het Metropole Orkest zo goed mogelijk digitaal te ontsluiten. Denk bijvoorbeeld aan het online beschikbaar maken van concerten en muziekopnames en nieuwe mogelijkheden voor direct contact met ons publiek (nu verloopt het contact veelal via de zalen) en daarmee ook datavergaring, waarmee we sneller kunnen inspelen op wensen en behoeften en gericht kunnen programmeren. Verder biedt digitalisering mogelijkheden voor optimalisatie en verduurzaming van processen (naast het meer hybride en datagedreven werken bijvoorbeeld ook het spelen van iPads in plaats van bladmuziek).

Digitalisering doet een beroep op de schaarse budgetten, te meer daar de verdienpotentie van bijvoorbeeld livestreams vooralsnog veel lager is dan de kosten. Het ontwikkelen van andere digitale verdienmogelijkheden is dan ook een tweede prioriteit om realisatie van de digitale mogelijkheden te faciliteren.



Marketing

Onze marketingstrategie richt zich de komende jaren voornamelijk op twee doelstellingen. In de eerste plaats het versterken van de positionering van het orkest. De naamsbekendheid van het Metropole Orkest is hoog, maar door de grote diversiteit aan concerten vindt men het niet altijd makkelijk het orkest te duiden en is (een deel van) ons publiek zich onvoldoende bewust van wat we nog meer te bieden hebben. Dit wordt versterkt door het feit dat we geen thuis theater hebben en niet alleen verspreid over heel Nederland spelen, maar binnen sommige plaatsen ook in verschillende zalen optreden, die ieder weer een andere achterban hebben. Daarom zullen we de komende jaren extra investeren in onze merkpositionering en de doorvertaling daarvan in onze website en de digitale kanalen.

De tweede belangrijke doelstelling is het aanjagen en promoten van onze concerten. De belangrijkste middelen die we hierbij inzetten zijn campagnes en advertenties via onze sociale kanalen. Naast Instagram, Facebook en YouTube hebben we afgelopen jaar middels een campagne ook geïnvesteerd in ons bereik op TikTok om meer jongeren te bereiken. Daarnaast zijn we veelvuldig in contact met redacties van kranten en tv-programma's om de nodige free publicity te genereren.

Om inzicht in onze publieksdoelgroepen te krijgen werkten wij al jarenlang met het Mentality-model van Motivaction. Sinds 2023 werken we met het recente en sectorspecifieke Culturele Doelgroepenmodel, dat door steeds meer theaters wordt gebruikt. Dit biedt de mogelijkheid om in plaats van bezoekersdata bij specifieke concerten (anonieme) bezoekersprofielen op basis van dit model te delen, zodat we meer inzicht in ons publiek krijgen. Omdat steeds meer theaters dit model gaan gebruiken, biedt dit goede aanknopingspunten om de kennis over ons publiek te vergroten.

Het Culturele Doelgroepenmodel onderscheidt elf subgroepen, die zijn ingedeeld naar de mate van cultuurgebruik (Intensief, Medium of Licht) en vervolgens verder onderverdeeld op basis van kenmerken zoals gemiddelde leeftijd, bestedingsruimte, woonomgeving en vrijetijdsbesteding, maar ook specifieke culturele interesses zoals muzieksmaak. Door de subgroepen uit het model te koppelen aan onze vier artistieke pijlers krijgen we meer inzicht over waar specifieke publieksgroepen zich bevinden en hoe hen te bereiken c.q. welke kanalen en middelen we daarvoor het beste kunnen inzetten. Hieronder een overzicht van de belangrijkste doelgroepen per pijler, waarbij aangetekend dat dit niet betekent dat de overige subgroepen niet

belangrijk zijn, maar dat dit binnen de betreffende pijler de primaire doelgroepen zijn.

Future

Voor de pijler Future geldt dat deze veelal de echte muziekliefhebbers en -kenners trekt, die we vooral vinden onder de Intensieve cultuurgebruikers met een breed ontwikkelde culturele interesse. Maar ook onder jongeren, die vanwege een beperkt budget binnen de categorie Medium cultuurgebruikers vallen, maar wel een voorliefde hebben voor muziek. De belangrijkste subgroepen zijn (met tussen haakjes het percentage dat deze groep vertegenwoordigt binnen Nederland):



Culturele Alleseters (8%)
Startende Cultuurspeurders (5%)
Kindrijke Cultuurvreter (4%)

Heritage

In het algemeen zal Heritage een iets ouder en traditioneler publiek trekken, omdat het vaker om grote namen van vroeger gaat, die bij een jong publiek niet of minder bekend zijn. Traditioneler in de zin dat ze niet primair zijn geïnteresseerd in alles wat hip en happening is, maar wel gaan voor topkwaliteit. De belangrijkste subgroepen zijn:



Klassieke Cultuur liefhebbers (16%)
Weelderige Cultuurminnaars (6%)

Welcome

Onder Welcome verstaan we laagdrempeliger muziek voor een breed publiek. Voor de echte liefhebbers en kenners soms wat minder interessant, maar des te meer voor de subgroepen binnen de Medium en Lichte cultuurgebruikers. De belangrijkste subgroepen zijn:



Actieve Vermaakvangers (8%)
Proevende Buitenwijkers (20%)
Flanerende Plezierzoekers (9%)

Global

Hieronder verstaan we muziek uit alle culturen voor een zeer divers publiek. De belangrijkste subgroepen zijn:



Flanerende Plezierzoekers (9%)
Sociale Cultuurhoppers (10%)
Culturele Alleseters (8%)

Toelichting financiële positie

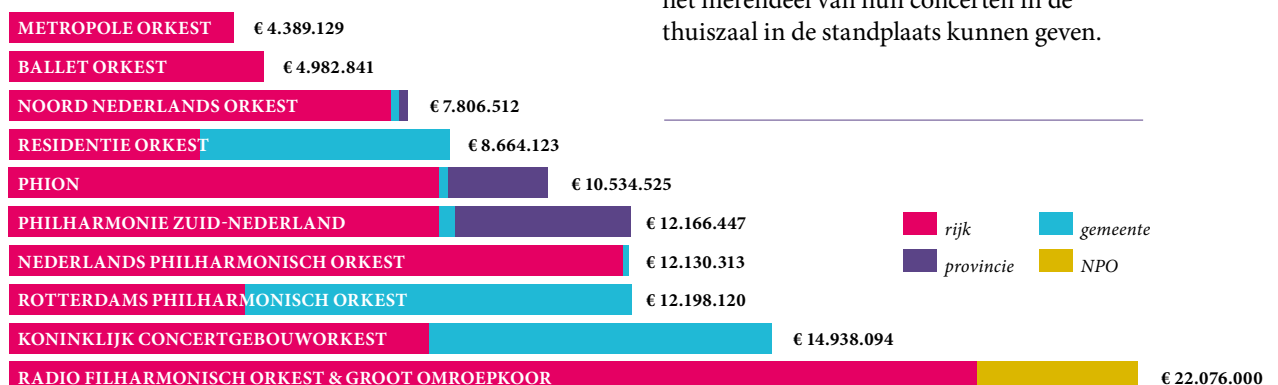
De exploitatiebegroting van het Metropole Orkest bestaat uit twee samenstellende delen: de vaste begroting en de productiebegroting. Binnen de vaste begroting worden de vaste inkomsten (subsidie OCW) en de vaste uitgaven (met name de personeelslasten) verantwoord. In de productiebegroting worden de variabele inkomsten en kosten die verbonden zijn aan de activiteiten van het orkest (repetities, concerten en opnames) begroot. Op de vaste begroting heeft het Metropole Orkest een tekort van circa € 200.000, hetgeen betekent dat voor een sluitende begroting dus ook circa € 200.000 verdiend moet worden, na aftrek van alle kosten die met de activiteiten van het orkest gemoeid zijn. Er zijn orkesten die geld overhouden binnen hun vaste begroting en dus verlies kunnen maken op hun activiteiten. Het Metropole Orkest kiest echter vanwege de in verhouding met de andere orkesten geringe subsidie ervoor om zoveel mogelijk van het beschikbare budget te gebruiken voor de personeelskosten, zodat het orkest zo veel als binnen de grenzen mogelijk is kan spelen. Sinds 2021 houdt dat in dat de musici maximaal een 60% aanstelling geboden kan worden, waarmee het orkest 120 dagen inzetbaar is per jaar.

De specifieke uitvoeringspraktijk van het Metropole Orkest kenmerkt zich verder door een aantal structureel hogere kostenposten die afwijken van die van de andere in de BIS gefinancierde orkesten. Dit zou reden moeten zijn om het Metropole Orkest extra financieel te steunen. Het gaat om de volgende aspecten:

1. Elk project van het Metropole Orkest is nieuw geproduceerd, passend bij het innovatieve karakter van het orkest. Dit houdt in dat voor elk project vele opdrachten verstrekt worden aan arrangeurs (totale kosten in 2022 € 185.559). Dit is te vergelijken met kosten die andere orkesten zouden kunnen maken inzake opdrachten voor nieuwe composities.

2. Omdat alle muziek die het Metropole Orkest speelt auteursrechtelijk beschermd is (het orkest speelt geen muziek van componisten die langer dan 70 jaar geleden zijn overleden), moet van alle publieksinkomsten 7% aan BUMA worden afgedragen.
3. Het Metropole Orkest speelt altijd versterkt: alle instrumenten worden middels microfoons opgenomen. Ter plekke wordt ten behoeve van het publiek een geluidsmix gemaakt met behulp van een 'front-of-house' mengpaneel. Alle concerten worden opgenomen zodat in de loop ter tijden een waardevol opnamearchief is opgebouwd. Tevens bestaat er bij het publiek dat de concerten van het Metropole Orkest bezoekt in toenemende mate behoefte aan visuele ondersteuning (lichtplan, projecties) van de muziek. Dit heeft in grote mate te maken met de muziekgenres (pop, jazz, dance, global en mengvormen) die het Metropole Orkest speelt. Geluid en licht zorgen voor hoge bijkomende kosten (in 2022 € 319.031).
4. Het Metropole Orkest is continu op zoek naar de 'muziek van morgen'. Het heeft een goede neus voor jong, opkomend talent en onderzoekt mengvormen van genres. Het Metropole Orkest is daarmee voorlopemd, projecten van het Metropole Orkest worden later vaak gekopieerd door andere orkesten. De innovatieve programmering brengt met zich mee dat daar soms in de beginfase een relatief kleiner publiek in geïnteresseerd is.
5. Het Metropole Orkest heeft Hilversum als standplaats en moet altijd reizen voor de concerten die het geeft omdat Hilversum niet beschikt over een geschikte concertlocatie. Dit betekent dat extra kosten gemaakt moeten worden voor het transport van musici en instrumenten. Bovendien vergt het extra uren-inzet van onze technische- en ondersteunende medewerkers, aangezien na elk concert de technische voorzieningen en de podiumopstelling afgebouwd en teruggebracht naar Hilversum moeten worden. Ook hier heeft het Metropole Orkest hogere kosten dan andere orkesten die wel het merendeel van hun concerten in de thuiszaal in de standplaats kunnen geven.

OVERHEIDSSUBSIDIE ORKESTEN

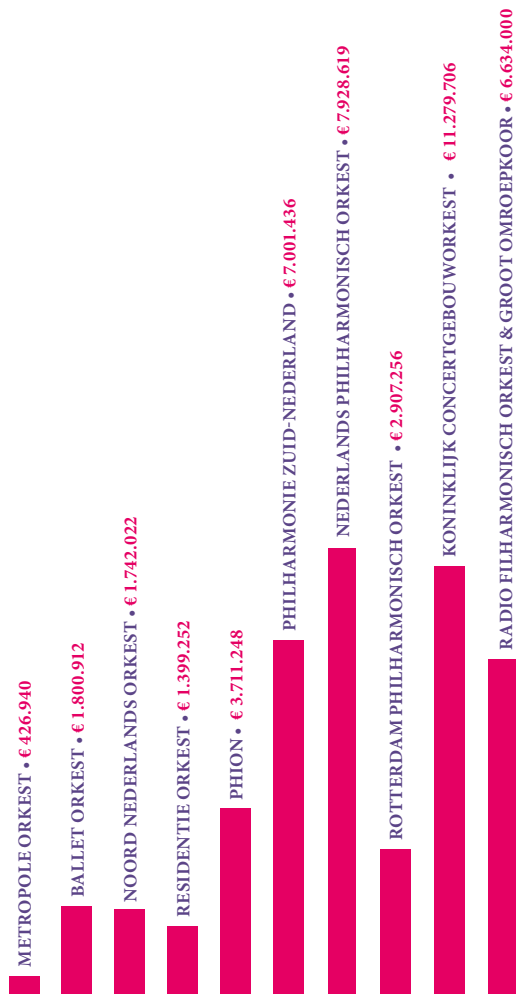


In 2022 is het laatste deel van het in totaal ontvangen bedrag aan RAOCCC-steun besteed aan het inhalen van eerder aangegane verplichtingen die moesten worden verplaatst vanwege de Covid-19 pandemie en aan de inzet van veel remplaçanten. Mede door een aantal langdurig zieken sloot het boekjaar 2022 desalniettemin met een tekort van € 180.200 dat ten laste is gebracht van het Eigen Vermogen. Het Eigen Vermogen ultimo 2022 bedroeg nog € 426.940. Daarmee is het Eigen Vermogen minder dan het bedrag dat adequaat wordt geacht om liquiditeitsschommelingen en eventuele tegenvallers op te kunnen vangen. Hier wreekt zich het feit dat de stichting Metropole Orkest is opgericht in 2013 ten tijde van de ontvlechting van het Muziekcentrum van de Omroep (thans de Stichting Omroep Muziek) en te kampen had met een verlaging van het jaarlijkse subsidiebedrag van 7 miljoen naar 3 miljoen. Te zien is dat bij de andere orkesten sprake is van een veel groter Eigen Vermogen.

De huidige noodzaak om binnen de productiebegroting geld over te houden onder de streep is een pittige, zeker nu sinds de Covid-19 pandemie de hoogte van de garantiebedragen die theaters en concertzalen bieden onder druk staat. Verhoging van toegangsprijzen is helaas slechts zeer beperkt een mogelijkheid. De mogelijkheden om op kosten te besparen zijn sinds de verzelfstandiging van het Metropole Orkest in 2013 reeds volledig benut.

Gezien bovenstaande elementen (lage subsidie, druk op de productiebegroting, specifieke kostenverhogende aspecten, laag eigen vermogen) is vergroting van de financiële basis van het Metropole Orkest zeer gewenst. Het Metropole Orkest is zich bewust van het beschikbare subsidieplafond voor een symfonieorkest met aanbod van pop en jazzmuziek en levert aldus een sluitende begroting 2025 in, maar hoopt wel dat de beleidsmakers tot het inzicht komen dat dit orkest het verdient om de weeffout die is ontstaan ten tijde van het eerste kabinet Rutte te herstellen.

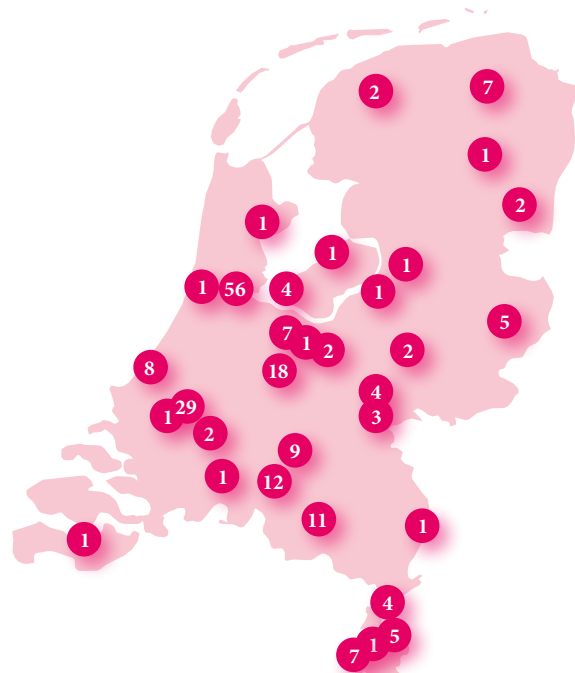
EIGEN VERMOGEN VAN DE ORKESTEN ULTIMO 2022



Geografische spreiding

Het Metropole Orkest is gevestigd in Hilversum en bereidt daar zijn concerten voor. Omdat Hilversum niet beschikt over een adequate concertzaal worden de concerten doorgaans in andere steden gegeven. Dat zorgt ervoor dat het orkest een landelijke dekking heeft van plaatsen waar het regelmatig concerten geeft. Uitgangspunt is bovendien om per concertreeks minimaal één uitvoering in een regio buiten de Randstad te doen.

Op onderstaande kaart ziet u de binnenlandse speellocaties van 2021-2024, met per plaats het aantal concerten.



Principe 1: De organisatie realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren.

Het karakter van het Metropole Orkest houdt bijna per definitie al de maatschappelijke doelstelling in. Door de unieke samenstelling van het orkest en de zeer brede programmering bereikt het een zeer breed publiek, waardoor het oorspronkelijke doel om de Nederlandse bevolking te verbinden door muziek gerealiseerd wordt. Daarbij staat artistieke integriteit altijd voorop.

Principe 2: De organisatie past de principes van de Governance Code Cultuur toe en licht toe hoe zij dat heeft gedaan. De organisatie volgt de aanbevelingen op en wijkt daar alleen gemotiveerd van af.

Ieder jaar worden de principes van de code Cultural Governance besproken met de Raad van Toezicht. Daarnaast besteedt de Raad van Toezicht er in haar zelfevaluatie aandacht aan. Van de aanbevelingen wordt niet afgeweken.

Principe 3: Bestuurders en toezichthouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met elkaars tegenstrijdige belangen.

Eventuele belangenverstrengeling wordt vooraf intern besproken met de directeur-bestuurder of de Raad van Toezicht. Uitgangspunt is dat voorafgaande toestemming is vereist bij nevenfuncties en -activiteiten met een potentieel tegenstrijdig belang. Alle eventuele nevenfuncties van directie en Raad van Toezicht worden vermeld in het jaarverslag.

Principe 4: Bestuurders en toezichthouders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.

De verdeling van taken en bevoegdheden tussen directie en Raad van Toezicht is vastgelegd in het directiereglement en het reglement van de Raad van Toezicht, en komt van tijd tot tijd aan de orde in praktijksituaties, waarbij teruggegrepen wordt op de formeel vastgelegde taakverdeling. Alle informatie die de Raad van Toezicht nodig heeft om zijn taak naar behoren te kunnen vervullen wordt gevraagd en ongevraagd verstrekt.

Principe 5: Het bestuur is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie.

De organisatie van het Metropole Orkest kent een managementteam, een ondernemingsraad en een artistieke commissie waarmee de bedrijfsvoering besproken wordt. Het managementteam bestaat

naast de directeur-bestuurder uit de artistiek manager, de manager marketing, de manager productie en planning en de juridisch- en beleidsadviseur. De directeur woont naast de vergaderingen met de ondernemingsraad ook de vergaderingen van de artistieke commissie bij en onderhoudt regelmatig contact met diverse stakeholders.

Principe 6: Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie.

De productiebegroting is een belangrijk hulpmiddel om continu de vinger aan de pols te houden waar het gaat om een financieel beleid dat 'in control' is. Het personeelsbeleid is de verantwoordelijkheid van de directeur, die daarin wordt ondersteund door de manager planning en productie. Jaarlijks voert de directeur met alle musici en de helft van alle stafmedewerkers een jaargesprek. Er zijn twee interne vertrouwenspersonen en één extern vertrouwenspersoon en het onderwerp sociale veiligheid staat hoog op de agenda.

Principe 7: De raad van toezicht voert zijn toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol op een professionele en onafhankelijke wijze uit.

De Raad van Toezicht voert jaarlijks een zelfevaluatie uit, recentelijk onder begeleiding van een ervaren externe adviseur. Een delegatie van de raad voert jaarlijks een functioneringsgesprek met de directeur. De raad heeft twee keer per jaar overleg met de ondernemingsraad, een keer in aanwezigheid van de directeur en een keer in afwezigheid van de directeur.

Principe 8: De raad van toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.

De Raad van Toezicht voert haar taken onbezoldigd uit; bij de samenstelling van de Raad is rekening gehouden met een zo groot mogelijke diversiteit. De leden van de Raad van Toezicht bezoeken regelmatig werkzaamheden van het Metropole Orkest en treden daarbij ook waar mogelijk in contact met de medewerkers van het Metropole Orkest. Tijdens elke vergadering van de Raad presenteert een andere medewerker van het Metropole Orkest zich aan de raad. Om het aantal competenties binnen de raad te vergroten wordt het maximale aantal leden van de raad in 2024 uitgebreid van 5 naar 7.